

ging, achte Harster de uitvoering van Rauters denkbeeld, het mocht dan door Himmler en Seyss-Inquart goedgekeurd zijn (had Rauter Seyss-Inquarts opinie wel juist weergegeven?), niet wenselijk. Hij ging remmen en deed dit, naar wij aannemen, na overleg met Seyss-Inquart; hij berichtte op 6 september aan Heydrich dat *'die Gesamtzahl der festgenommenen Kommunisten tausend noch lange nicht erreicht'* (in werkelijkheid beschikte hij over bijna negenhonderd communistische arrestanten¹), bovendien werden tegen een aantal hunner processen voorbereid. *'Ihre weitere Anwesenheit hier'*, aldus Harster, *'ist auch, falls Gerichtsverfahren nicht durchgeführt werden sollen, zur Aufrollung des kommunistischen Parteiprogramms² erforderlich'* – de ene gearresteerde communist moest dan als getuige gebruikt worden tegen de andere. Harster maakte van de gelegenheid gebruik, Heydrich mee te delen dat, naar hij verwachtte, de *Wehrmacht* zich op het standpunt zou stellen dat communistische activiteit na de 22ste juni als *'Feindbegünstigung'* beschouwd moest worden *'und daher unter die Kriegsgerichtsbarkeit fällt'* – dat zou betekenen dat de *Sicherheitspolizei* met gearresteerde communisten niet langer kon doen en laten wat zij wilde, maar dat dezen in beginsel allen voor rechtbanken van de *Wehrmacht* gebracht moesten worden. Inderdaad was in de bekendmaking van 6 september van 'ter dood veroordeling door de Duitse krijgsraden' gesproken. Wat vond Heydrich daarvan? Hij, Harster, maakte zich geen zorgen: *'die Zusammenarbeit mit den Kriegsgerichten'* was *'eine ausgezeichnete'* en hij meende,

*'dass eine Vereinbarung mit dem Wehrmachtbefehlshaber und seinen Kriegsgerichten bestimmt erzielt werden kann, wonach die besonders schweren Fälle kommunistischer Betätigung in denen ein Todesurteil zu erwarten ist, dorthin abgegeben werden, während in allen leichten Fällen die Sühne in einer Verbringung nach Mauthausen besteht.'*³

Heydrich reageerde als door een horzel gestoken: *'Die Bekämpfung insbesondere der kommunistischen Bewegung ist allein Angelegenheit der Sicherheitspolizei und des SD und gegebenenfalls der sicherheitspolizeilichen Standgerichte'*, liet hij telegraferen⁴ – rechtbanken van de *Wehrmacht* hadden daar niets mee te maken! Harster evenwel, wie veel gelegen was aan de *'Zusammenarbeit mit den Kriegsgerichten'*, liet niet los, toog enkele dagen later naar Berlijn en wist Heydrich voor zijn opvatting te winnen. *'Abschliessend'*, zo

¹ De bijna vijfhonderd 'activisten' die vóór 22 juni '41 gearresteerd waren en de vierhonderd kaderleden die op dat moment in het kamp Schoorl zaten. ² Wij nemen aan dat Harster bedoelde: *'der kommunistischen Parteiorganisation'*; de tekst is een telexbericht en er kwamen in telexberichten meer van die fouten voor. ³ Telexbericht, 6 sept. 1941, van Harster aan Heydrich (HSSuPF, 157 a). ⁴ Telegram, 10 sept. 1941, van RSHA IV aan Harster (a.v.).